

La data de 11 decembrie 1987, cu ocazia împlinirii vârstei de 100 de ani, invitată fiind să țină un discurs la Academia Română, Maria Cella Delavrancea a spus un lucru memorabil: „*Mi se face o mare nedreptate, mi se scoate vocea. Vocea mea nu e vocea omului, e vocea pianului. Un violonist poate să-și aducă instrumentul, dar un pianist nu poate să vie cu el în cârcă.*”

Brusc, ascultând-o, m-a fulgerat un gând: „Ba da, un pianist poate să-și ia pianul în cârcă și să deschidă un drum nou, nu doar în teorie, ci și practic!” mi-a venit să-i strig înapoi. Instantaneu am avut în fața ochilor chipul unui tânăr din Bielorusia, care revărsa acum doi ani, în plină pandemie de Covid, peste străzile pustii ale unui oraș din Germania, o muzică inefabilă. O interpreta la pianina pe care o adusesse cu el, împingând-o pe caldarâm. Îl chema Dmitry și avea 28 de ani. Își luase pur și simplu lumea în cap. Plecase din Minsk încotro văzuse cu ochii, pentru că nu mai suporta izolarea și interdicția de a concerta, din cauza măsurilor restrictive impuse de strategiile anti-Corona.

Cu o sensibilitate nemaipomenită interpreta arii cunoscute de prin filme sau opere celebre. Parcă făcea să curgă lapte și miere prin aerul mohorât al acelei artere pietonale, flancate de magazinele permanent închise. Sunetul curgea ca un pârâu, lent sau vijelios, picătură cu picătură, de parcă ar fi strecurat o ploaie mărunță peste noi, spălându-ne de rele. Automat, rarii trecători, cu fețele ascunse în spatele măștilor, încetineau pasul, de parcă s-ar fi deplasat cu încetinitorul, undeva pe lună. Aveam impresia că suntem protagoniștii unui film, al cărui regizor invizibil ne manevra ca pe niște păpuși neajutorate.

Curioasă, am intrat în vorbă cu el. Vorbea engleza în ton lin, aidoma sunetului pe care îl răspândea cu atâta generozitate, fără a cere nimic în schimb, doar dreptul de a perpetua armonia. Sperând că voi putea prelungi acea reverie de cuib ferit, am cumpărat un disc e la el.

Muzica îmi suna cunoscut, dar nu știam de unde să o iau. Achiziția s-a dovedit utilă. Când ascult acele melodii în mașină, conduc mai rotund, volanul se învâрте mai ușor, iar inima tresaltă. Între timp am aflat și cui datorăm acele creații: sunt melodiile unui cunoscut compozitor italian, care evită aparițiile în public, pentru că nu-i place să fie în centrul atenției. Modest ca Dmitry, care nu se sfiise să cânte pe stradă, deși era pianist de concert!

Spre rușinea mea, am uitat pe loc numele italianului. Dar poate tocmai din cauză că nu merita uitarea, a revenit cu avânt în atenția mea, un an mai târziu, când întâmplarea mi-a dat un nou ghiont.

Se terminase pandemia și viața începea să reintre în făgașurile normale. Împreună cu o prietenă, primisem, spontan și nesperat, două bilete la un „concert la lumina lumânărilor”. Pretext mai frumos de a face o incursiune în orașul care ne lipsise atât de mult nici că se putea să ne iasă în cale! Nu știam nimic despre genul de muzică la care să ne așteptăm, așa că am lăsat totul în voia sorții și am pornit într-acolo.

Locul de desfășurare era lobbyul unui hotel fastuos din inima Valenciei. Acum, după ce am vizionat înregistrarea cuvântării de la Academia Română, realizez că acel loc i s-ar fi potrivit ca o mănușă și Cellei Delavrancea...

Pe un podium înconjurat de lumânări aprinse, în licărul lumânărilor, era instalat un pian. Silueta unei doamne tinere s-a desprins dintre spectatori și s-a îndreptat spre scenă, trecând sprintenă printre scaune. Era o profesoară de la Conservatorul din Valencia.

S-a așezat în fața noastră și a început să ne vorbească liber, de parcă ne-am fi cunoscut de când lumea. Descriind muzica pe care dorea să ne-o interpreteze, a mărturisit dorința de a împărtăși cu noi emoția trezită în sufletul ei, aducând omagiu unui mai puțin mediatizat compozitor italian.

Auzind despre cine era vorba, însoțitoarea mea s-a făcut albă ca varul: era compozitorul pe care soțul ei îl admirase și ascultase cu evlavie în săptămânile de dinainte de a se stinge din viață, răpus de o boală grea. Și mie îmi suna cunoscut numele compozitorului: era autorul muzicii „mele” via Dmitry! Acea stranie coincidență aproape că ne-a tăiat amândurora răsuflarea.

Între timp, solista începuse să interpreteze arii ca fulgul de diafane. Avură asupra publicului efectul de revelație pe care eu deja îl cunoșteam, alternând tristețea cu veselia, primenindu-ne sufletele. Era o vioașie acolo, împletită cu melancolie, ca la șezătoare! Pe scaunele căptușite cu catifea, înconjurați de umbrele flăcărilor pâlpâitoare ale lumânărilor, în reflecții care parcă se prelingeau pe pereți, toți tăceam chitic. Ciuleam urechile ca niște copilași la gura sobei, care ascultă povești.

Abia când artista s-a ridicat în picioare, luându-și rămas bun de la noi, ne-am dat seama că se terminase concertul. Buimăcite, am ezitat să ieșim din sală, așteptând să dispară publicul. Încercam să prelungim reveria în atmosfera de tainic semiobscur.

La ieșire, de parcă n-ar fi fost de ajuns cu toate acele surprize bulversante, am dat nas în nas cu însăși protagonista serii. Tocmai își lua rămas bun de la studentii ei, după ce pozaseră împreună în fața afișului concertului. Am rămas țintuite pe loc, sorbind-o din priviri pe doamna profesoară. Publicul se scurgea în jurul nostru ca un râu de oameni, făcându-ne să semănăm cu o insulă în mijlocul apelor.

Ne-am repezit să-i mulțumim interpretei, încercând să-i explicăm ce bine ne făcuse, fără măcar să știe. Eu, gesticulând din răspuțeri, stâlceam cuvintele spniole și mă bâlbâiam ca o școlăriță, icnitind și oftând într-un hilar dramatism. Muziciana ne-a zâmbit, mie și prietenei mele. Apoi ne-a cuprins de după umeri, pozând spontan, încadrată de noi, pentru o fotografie. (vezi foto)

Păstrez acea imagine cu sfințenie. De câte ori o privesc, mă frapează sclipirea din ochii noștri. Se oglindește în ei starea noastră de spirit înaripată, un sentiment înălțător, imposibil de descris, de recunoștință pentru o bucurie nesperată, primită ca un cadou divin, din senin.

Gabriela CĂLUȚIU SONNENBERG
 Benissa, Spania, aprilie 2024